

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرستان فسا

مرکز آموزشی درمانی تخصصی فوق تخصصی امام حسین (ع)

ترومبوز وریدهای عمقی DVT

واحد آموزش سلامت

تهیه: فاطمه قدیمی (سوپروایزر آموزش سلامت)
تنظیم: اسماعیل احمدی (کارشناس پرستاری)

تیرماه 1405

مشاور علمی: دکتر پاک (متخصص پرستاری)

فسا، بیمارستان امام حسین (ع)

آدرس: میدان ابن سینا، بلوار حضرت ولیعصر،
بیمارستان آموزشی، تخصصی و فوق تخصصی
امام حسین (ع)

تلفن: 07153411010

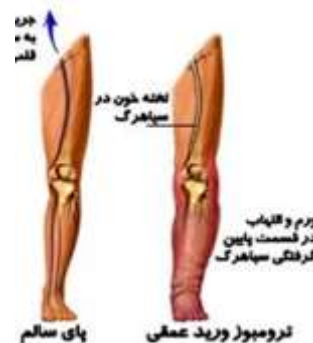
وب سایت: ihh.fums.ac.ir

ترومبوز سیاهرگی عمقی

به معنی تشکیل لخته خونی در دیواره داخلی یک سیاهرگ عمقی است. این اختلال که به DVT معروف است. بیشتر سیاهرگهای اندام تحتانی را درگیر می کند. ایجاد لخته های خونی در مسیر عروق خونی اندام ها باعث اختلال جریان خون شده و در نتیجه منجر به انسداد نسبی یا کامل عروق خونی می گردد. معمولاً ساق پا یا پایین شکم را درگیر می کند ولی گاهی سایر وریدهای بدن را مبتلا می کند. در افراد بالای ۶۰ سال شایع تر است.

یکی از مهمترین عوارض احتمالی ترومبوز سیاهرگی عمقی، آمبولی ریوی است که به علت انتقال لخته خونی به دستگاه گردش خون ریوی ایجاد می گردد. پیشگیری از آمبولی ریه مهمترین دلیل جهت درمان بیماران مبتلا به ترومبوز سیاهرگی عمقی است چون ترومبوز در مراحل اولیه ممکن است سست و شکننده بوده و به خوبی به دیواره عروق متصل نباشد.

آمبولی ریوی ممکن است منجر به مرگ بیمار گردد. از علائم آمبولی ریه کوتاه شدن تنفس و درد قفسه سینه است که با تنفس عمیق شدت درد افزایش می یابد.

علل بیماری

سه عامل اصلی که در ایجاد ترومبوز در عروق خونی نقش دارند:

- رکود جریان خون
- افزایش انعقاد پذیری
- ضایعه دیواره رگ

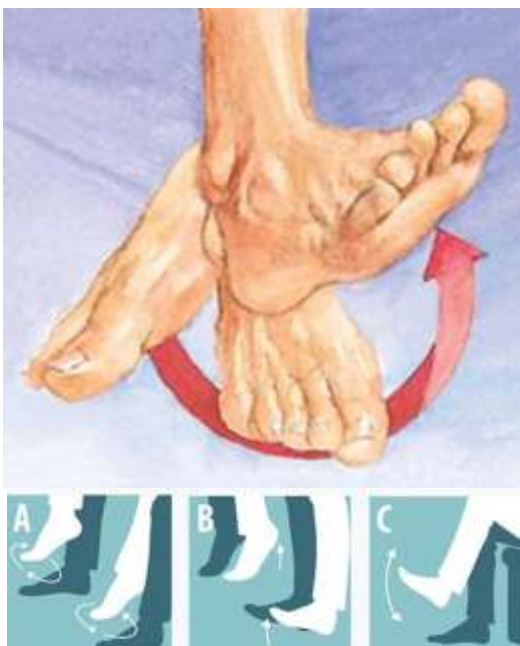
عوامل افزایش خطر

مواردی که به عنوان عامل افزایش خطر در ایجاد ترومبوز سیاهرگی عمقی محسوب می شوند عبارتند از:

- پس از اعمال جراحی به ویژه جراحی های ارتوپدی
- بی حرکتی
- شکستگی ها
- نارسایی احتقانی قلب
- ضربه به سیاهرگ ها
- تومورها یا بیماری های بدخیم
- حاملگی
- ماه اول پس از زایمان
- استفاده از ضد بارداری های خوراکی
- طولانی شدن استراحت مطلق
- سابقه ترومبوز سیاهرگی عمقی
- آمبولی ریوی قبلی
- آسیب طناب نخاعی
- سکته مغزی
- نشستن های طولانی مدت و یا مسافرت طولانی با اتومبیل، اتوبوس، قطار و هواپیما

اصول پیشگیری

- پیشگیری از بروز ترومبوز سیاهرگی عمقی مهمتر از درمان پس از ایجاد آن است. مواردی که باید جهت پیشگیری از ایجاد ترومبوز وریدی عمقی در نظر داشت عبارتند از:
- استفاده از داروهای ضد انعقادی قبل از عمل جراحی به خصوص در موارد شکستگی‌های اندام تحتانی و موارد بستری خاص طبق نظر متخصص مربوطه
- باید بیمار را در اولین فرصت ممکن با توجه به مشکلاتش راه اندازی کرد
- استفاده از جوراب‌های الاستیک جهت جلوگیری و کاهش ورم
- حرکات فعال مچ پا و انگشتان
- بالاتر قرار دادن اندام‌ها جهت جلوگیری و کاهش تورم
- پرهیز از بی‌حرکتی و نشستن‌های طولانی مدت

6

درمان

- درمان ترومبوز سیاهرگی عمقی عبارتند از:
- استراحت مطلق و عدم تمرین درمانی در این دوره که مدت زمان آن به نظر پزشک متخصص بستگی دارد
- تجویز داروهای ضد انعقادی مثلاً هپارین یا وارفارین بر طبق نظر پزشک معالج
- اندام مبتلا باید بالاتر از سطح قلب قرار گیرد
- استفاده از جوراب‌های الاستیک راه اندازی تدریجی بیمار با توجه به علائم و نشانه‌ها. رعایت برنامه‌هایی که باعث پیشگیری از بروز مجدد ترومبوز وریدی عمقی می‌گردد
- تنظیم یک برنامه دارو درمانی جهت تعیین میزان و مدت زمان مصرف دارو پس از دوره حاد درمان/ **جراحی:** عمل جراحی ممکن است در بیمارانی که تجویز داروهای ضد انعقادی احتمال خونریزی را افزایش می‌دهد و یا موارد خاصی از بیماری‌ها صورت گیرد
- برنامه تغذیه‌ای مناسب

5

- مشکل ژنتیکی که باعث ایجاد ترومبوز لخته خونی گردد
- گاهی به علت وریدهای واریسی
- افزایش سن
- چاقی
- بیماری روماتیسم
- داشتن بیماری‌های ناتوان کننده.

- بسیاری افراد با وجود داشتن ترومبوز سیاهرگی عمقی هیچ گونه علامتی ندارند اما سایرین ممکن است علائم و نشانه‌های زیر را بروز دهند:
- تغییر دما به صورت گرمی و تغییر رنگ پوست به صورت قرمزی در ناحیه
- احتمال ادم محیطی
- درد اندام درگیر که ممکن است مبهم یا شدید باشد
- حساسیت در مسیر سیاهرگ درگیر به هنگام لمس عمیق
- اتساع سیاهرگی سطحی که نادر است
- احتمال داشتن علائم مربوط به آمبولی ریه
- خستگی و احساس ناخوشی
- تب خفیف

4